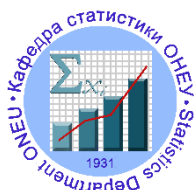

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

КАФЕДРА СТАТИСТИКИ

**«СТАТИСТИКА – ІНСТРУМЕНТ СОЦІАЛЬНО-
ЕКОНОМІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ»**

ЗБІРНИК НАУКОВИХ СТУДЕНТСЬКИХ ПРАЦЬ

ВИПУСК 7

**Одеса
2021**

УДК 311
ББК 60.6

Статистика – інструмент соціально-економічних досліджень: збірник наукових студентських праць. Випуск 7. – Одеса, ОНЕУ. – 2021. – 161 с.

Автори:

Вітковська К. В. – к.е.н., доцент кафедри статистики Одеського національного економічного університету,

Готліб І. Г. – к.е.н., доцент кафедри статистики Одеського національного економічного університету,

Милашко О. Г. – к.е.н., доцент кафедри статистики Одеського національного економічного університету,

Ольвінська Ю. О. – к.е.н., доцент кафедри статистики Одеського національного економічного університету,

Погорелова Т. В. – к.е.н., доцент кафедри статистики Одеського національного економічного університету,

Самотосенкова О. В. – к.е.н., доцент кафедри статистики Одеського національного економічного університету,

Багірова К. Р. – студентка факультету економіки та управління підприємництвом Одеського національного економічного університету,

Біла Д. В. – студентка факультету економіки та управління підприємництвом Одеського національного економічного університету,

Білоус О. Ю. – студент факультету економіки та управління підприємництвом Одеського національного економічного університету,

Галан А. Я. – студентка факультету економіки та управління підприємництвом Одеського національного економічного університету,

Гузінська А. М. – студентка факультету економіки та управління підприємництвом Одеського національного економічного університету,

Єзерська А. О. – студентка факультету економіки та управління підприємництвом Одеського національного економічного університету,

Запиченко В. В. – студентка факультету економіки та управління підприємництвом Одеського національного економічного університету,

Іванченко Т. А. – студентка факультету економіки та управління підприємництвом Одеського національного економічного університету,

Криса К. М. – студентка факультету фінансів та банківської справи Одеського національного економічного університету,

Лукашєва А. Є. – студентка факультету економіки та управління підприємництвом Одеського національного економічного університету,

Лупу А. Р. – студентка факультету економіки та управління підприємництвом Одеського національного економічного університету,
Мельник С. А. – студент факультету економіки та управління підприємництвом Одеського національного економічного університету,
Осадчук Я. В. – студентка факультету економіки та управління підприємництвом Одеського національного економічного університету,
Табунщик О. Г. – студентка факультету економіки та управління підприємництвом Одеського національного економічного університету,
Ткач Ю. І. – студентка факультету економіки та управління підприємництвом Одеського національного економічного університету,
Хомколова В. А. – студентка факультету економіки та управління підприємництвом Одеського національного економічного університету,
Чайковська О. О. – студентка факультету економіки та управління підприємництвом Одеського національного економічного університету,
Шпілінова Є. А. – студентка факультету економіки та управління підприємництвом Одеського національного економічного університету,
Штельмашук М. С. – студентка факультету економіки та управління підприємництвом Одеського національного економічного університету.
Яценко А. М. – студентка факультету економіки та управління підприємництвом Одеського національного економічного університету,

У збірнику наводяться результати дослідження студентів та викладачів кафедри статистики щодо застосування сучасних статистичних методів для оцінки соціально-економічних процесів у деяких країнах світу, в Україні та окремих регіонах. Висновки та рекомендації авторів можуть бути корисними для викладачів, аспірантів і студентів, які займаються аналізом процесів, що відбуваються в суспільстві та економіці країни.

ЗМІСТ

Єзерська А.О., Самоєнкова О.В. Статистичне дослідження рівня екологічної безпеки атмосферного повітря України	6
Галан А.Я., Милашко О.Г. Статистичний аналіз туристопотoku в Україну	13
Білоус О.Ю., Погорєлова Т.В. Статистичний аналіз фінансових результатів діяльності підприємств України	20
Чайковська О.О., Ольвінська Ю.О. Статистичний аналіз впливу факторів на рівень розвитку малого підприємництва в Україні	26
Штельмашук М.С., Ольвінська Ю.О. Статистичний аналіз рівня людського розвитку в Україні та деяких країнах світу	33
Осадчук Я.В., Самоєнкова О.В. Міжнародні порівняння рівня освіти населення	40
Іванченко Т.А., Вітковська К.В. Особливості сучасного рівня життя по окремих регіонах України	49
Табунщик О.Г., Погорєлова Т.В. Аналіз розвитку та стану страхового ринку в Україні	56
Мельник С.А., Ольвінська Ю.О. Статистичний аналіз витрат на охорону навколишнього середовища в Україні	63
Криса К.М., Погорєлова Т.В. Аналіз динаміки іпотечного кредитування в Україні	72
Іванченко Т.А., Погорєлова Т.В. Статистичний аналіз тарифних ставок в Україні	78
Яценко А.М., Вітковська К.В. Проблеми та демографічні прогнози для України	83
Шпілінова Є.А., Вітковська К.В. Сучасні тенденції дитячої смертності	88
Лукашєва А.Є., Вітковська К.В. Сучасні тенденції демографічної ситуації: регіональний аспект	94
Багірова К.Р., Вітковська К.В. Статистична оцінка життєвого рівня населення для окремих регіонів України	101
Іванченко Т.А., Готліб І.Г. Статистичний аналіз та прогнозування надходження інвестицій в економіці України	108

Лупу А.Р., Ольвінська Ю.О. Статистичний аналіз проблем розвитку туристичної галузі в Україні та світі у 2021 році	120
Гузінська А.М., Ольвінська Ю.О. Сучасний аналіз тенденцій динаміки чисельності населення в Україні	125
Біла Д.В., Ольвінська Ю.О. Вплив прямих іноземних інвестицій на розвиток економіки України: проблеми та шляхи їх вирішення	131
Ткач Ю.І., Ольвінська Ю.О. Аналіз динаміки середньої тривалості життя в Україні	140
Запіченко В.В., Ольвінська Ю.О. Відкриття ринку землі: проблеми та перспективи	150
Хомколова В.А., Ольвінська Ю.О. Аналіз динаміки мінімальної заробітної плати в Україні	155

ВПЛИВ ПРЯМИХ ІНОЗЕМНИХ ІНВЕСТИЦІЙ НА РОЗВИТОК ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ: ПРОБЛЕМИ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ

Біла Д. В.¹, Ольвінська Ю. О.²

1 – студентка, факультет економіки та управління підприємництвом,

2 – канд. екон. наук, доцент, кафедра статистики

Одеський національний економічний університет, м. Одеса

АНОТАЦІЇ

Біла Д. В., Ольвінська Ю. О. Вплив прямих іноземних інвестицій на розвиток економіки України: проблеми та шляхи їх вирішення. *Стаття присвячена аналізу стану залучення прямих іноземних інвестицій в економіку України. Зазначено фактори, що негативно впливають на інвестиційний клімат та інвестиційну привабливість країни. Проаналізовано статистичні дані щодо надходження прямих іноземних інвестицій до України та динаміку даних інвестицій. Визначено напрями щодо підвищення надходження прямих іноземних інвестицій в Україну та підкреслено позитивні наслідки, які відбудуться після доцільної інвестиційної політики.*

Ключові слова: *прямі іноземні інвестиції; інвестиційний клімат; інвестиційна привабливість; розвиток.*

Belay D. V., Olvinskaya J. O. The impact of foreign direct investment on the development of Ukraine's economy: problems and solution. *The article is devoted to the analysis of the state of attraction of foreign direct investments in the economy of Ukraine. Factors that negatively affect the investment climate and investment climate and investment attractiveness of the country are indicated. Statistical data on the inflow of foreign direct investment to Ukraine and the dynamics of these investments are analyzed. The direction for increasing the inflow of foreign direct investment in Ukraine are identified and the positive consequences that will occur after an appropriate investment policy are emphasized.*

Keywords: *foreign direct investment; investment climate; investment attractiveness; development.*

ПОСИЛАННЯ НА РЕСУРС

Біла, Д. В. Вплив прямих іноземних інвестицій на розвиток економіки України: проблеми та шляхи їх вирішення [Текст] / Д. В. Біла, Ю. О. Ольвінська // Статистика – інструмент соціально-економічних досліджень : збірник наукових студентських праць. Випуск 7.– Одеса, ОНЕУ. – 2021. – С. 131 – 139.

Постановка проблеми. Прямі іноземні інвестиції є невід'ємною складовою кожної країни, адже на сьогоднішній день у світі все більше

посилюються глобалізаційні процеси у світовому господарстві. Тому для кожної держави важливо отримати іноземні інвестиції задля конкурентоспроможності серед інших держав. Звісно для України інвестиції також є основою розвитку підприємств та окремих галузей економіки в цілому. Так як Україна наразі має кризовий стан одним із пріоритетних завдань є саме залучення іноземних інвестицій. За допомогою, яких держава зможе оновити виробництво на якісному рівні, підвищити ефективність господарської діяльності та підняти рівень конкурентоздатності своєї економіки серед інших держав. Але для цього потрібно проаналізувати динаміку іноземних інвестицій в Україні задля визначення стану інвестиційного клімату та вирішення щодо його підняття.

Аналіз досліджень і публікацій останніх років. Так як таке питання як залучення прямих іноземних інвестицій в Україна є актуальним уже на протязі довгого періоду, то пошуком вирішення щодо цієї проблеми займалися багато науковців у своїх роботах як вітчизняних так і зарубіжних, зокрема Бурлак Н. І., Харчук С. А., Дайкер Д., Макаренко М. П., Михайленко О. Г., Ткаченко Ю. В., Нізельська М. А.

Виділення невіршених раніше частин загальної проблеми. Хоча дана проблема і освітлена багатьма науковцями, покращення ситуації з прямими іноземними інвестиціями досі немає. Адже Україна залишається країною, яка потребує більше іноземних інвестицій задля економічного розвитку.

Мета статті. Основною метою даної статті є визначити дійсний стан економіки України щодо залучення іноземних інвестицій за допомогою аналізу динаміки, визначити основні чинники, які заважають підняттю інвестиційного клімату країни. А також надати рекомендації щодо підвищення привабливості України для прямих іноземних інвестицій, які зможуть підняти рівень економічного розвитку держави.

Виклад основного матеріалу. Як ми знаємо, прямі іноземні інвестиції – це реальні інвестиції, які виражені в національній валюті та забезпечують управлінський контроль над об'єктом, в який інвестовано капітал [7, с 69.]. Але хоч вони і мають вплив на державу в яку вклали свій капітал. Все ж для кожної країни важливо, щоб в неї інвестували капітал. Тому що якщо в країну інвестують гроші, це означає, що вона має сприятливий інвестиційний клімат, тобто сприятливі умови для прийняття інвестицій. Тим самим країна несе себе як конкурентоспроможний об'єкт на світовому господарстві, адже в неї хочуть вкладати інвестиції, тому що вважають її економіку більш менш сталою. Для України також є важливим прямі іноземні інвестиції. Так як зараз в Україні триває економічна криза, і навіть є загроза структурного безробіття, важливим є залучити як можна більше прямих іноземних інвестицій, за допомогою, яких вона зможе дати більше розвитку галузям промисловості та вийти на новий рівень. Але для початку потрібно з'ясувати в чому саме проблеми інвестування в Україні, а саме що заважає та вияснити за допомогою статистичних даних об'єми

іноземних інвестицій, динаміку їх змін за останні роки та які країни найбільше інвестують в Україну, щоб розуміти на які країни потрібно направити свій потенціал як держави.

Почнемо з того, що як вже раніше згадувалося для держави є важливим інвестиційний клімат, який формують такі чинники як розвиненість інфраструктури, податкова політика, макроекономічна стабільність, сприятлива законодавча база, наявність природних ресурсів, стан фінансового ринку та інші.

Інвестиційний клімат України гальмують наступні проблеми, які знижують привабливість для прямих іноземних інвестицій, а саме:

1. Корупція та неефективна судова система (в Україні погано захищаються права власності та справедливості при бізнес-суперечках);

2. Бюрократія (в Україні досить високий рівень бюрократії, тобто необхідність отримання великої кількості дозвільних документів у різних інстанціях);

3. Недосконалість відповідної законодавчої бази (тобто нечіткість та непрозорість законодавчих норм, через що їх можна неоднозначно, а також є практика частих змін законодавства);

4. Дефіцит досвідчених та кваліфікованих фахівців в управлінні проектами (дана проблема є однією із важливіших, адже через відсутність кваліфікованих фахівців, інші країни просто не довіряють свої інвестиції, адже не бачать в них прибутку);

5. Не сприяння податкової системи розвитку підприємництва (не вірно побудована система оподаткування);

6. Низький рівень прав потенційних вітчизняних наукових закладів;

7. Слабка розвиненість інфраструктури венчурних інвестицій в Україні;

8. Ненадійність банківської системи.

9. Відсутність власної системи оцінювання інвестиційного клімату країни та її окремих регіонів [4].

Визначивши фактори, які негативно впливають на інвестиційний клімат України, важливим є також зазначити статичні дані по прямим іноземним інвестиціям, задля того щоб краще розуміти ситуацію. Тому на за таблицею 1, ми можемо вже проаналізувати дані нам показники про ПІІ за період 2010-2019. Перш за все варто відзначити що найбільший показник ПІІ в Україні досяг в 2014 році, який склав 53704,0 млн.дол. США. А найнижчий у 2017, який склав 31230,3 млн.дол. США.

З 2010 – 2014 рр. спостерігається поступове зростання іноземних інвестицій. Але вже в 2015 році, ми можемо спостерігати різкий спад ПІІ на 15347,2 млн.дол. США або 28,6%. Усе через політичну кризу за період 2013-2014 рр., через протести на Євромайдані та зміною влади у 2014 році. Тим самим знизилась інвестиційна привабливість через нестабільну політичну ситуацію та незнанням, що буде далі.

Даний спад продовжується і на період 2015 – 2017 рр., але с кожним

роком темп зменшення темпу ПІІ зменшується, тому у 2018 році ми можемо спостерігати що темп зростання ПІІ має позитивний характер, так як у 2018 – 2019 рр. темп приросту збільшився на 1,2% і 13,3% відповідно.

Варто також зазначити, що за даними Національного банку України та багатьох науковців, що обсяг надходження ПІІ в Україну за період 2020 – 2021 несе за собою спадний характер через ситуацію з пандемією.

Тому за аналізом таблиці 1 варто сказати, що були спади в обсязі ПІІ до України через кризу в 2013 -2014 рр. та в 2020 – 2021 рр. через пандемію. А це означає, що надходження ПІІ до України досить сильно залежить від економічної ситуації в Україні, тому держава повинна створити стратегію щодо утримання ПІІ під час економічних проблем.

Таблиця 1

Надходження прямих іноземних інвестицій в Україну за період 2010-2019 рр.

Роки	Прямі іноземні інвестиції, млн.дол. США	Показники динаміки (до попереднього року)		
		Абсолютний приріст (зменшення), млн.дол. США	Темп росту, (зменшення), %	Темп приросту (зменшення), %
2010	38992,9
2011	45370,0	6377,1	116,4	+16,4
2012	48197,6	2827,6	106,2	+6,2
2013	51705,3	3507,7	107,3	+7,3
2014	53704,0	1998,7	103,9	+3,9
2015	38356,8	-15347,2	71,4	-28,6
2016	32122,5	-6234,3	83,7	-16,3
2017	31230,3	-892,2	97,2	-2,8
2018	31606,4	376,1	101,2	+1,2
2019	35809,9	4203,5	113,3	+13,3

Джерело: згруповано автором на основі даних [8]

Для більшого сприйняття ситуації розглянемо рис. 1, який більш точно дає нам уявлення про перепади ПІІ. За гістограмою, ми можемо побачити, що темп прямих іноземних інвестицій то зростає то зменшується, особливо великий спад присутній у 2015 році, як вже було про це раніше зазначено. Також ми можемо спостерігати зростання ПІІ починаючи з 2010 року, а потім різкий спад в 2015 році, і далі до 2017 року ми ще можемо спостерігати спад ПІІ, а вже починаючи з 2018 року йде їх зростання.

Рис. 1. Обсяги надходження ПІІ в економіку України, млн.дол США

Джерело: побудовано автором на основі даних [8]

Розглядаючи обсяги ПІІ в загалом за останні роки, важливо також відмити, які саме країни інвестують в нашу країну та скільки. Тому за таблицею 2, яка була складена на основі Державної служби статистики, ми бачимо, що найбільше інвестують в Україну саме країни Європи (зокрема найбільше Австрія, Нідерланди, Німеччина, Велика Британія, Франція, Швейцарія), їх інвестиції склали за 2018 рік 17724,5 млн.дол. США, а на 31 грудня 2019 року склали 20291,2 млн.дол. США. Найменше інвестували Країни Австралії і Океанії – 44,1 млн.дол. США. Країни Азії (зокрема дані інвестиції були отримані за допомогою Кіпру) склали 10779,4 млн.дол. США. Країни Америки (зокрема Британські Віргінські Острови та США) – 2898,6 млн.дол. США. І нарешті Країни Африки інвестували усього 159, 8 млн.дол. США.

За даною таблицею можна сказати, що інвестиції з різних частин світу направлені нерівномірно. Найбільше Україна має зв'язок саме з країнами Європи, тому повинна і надалі їх підтримувати і навіть збільшувати співпрацю. Також важливим є зазначити, що Україна має більше направити інвестиційної політики на Країни Америки, які зараз мають немалий вплив на світовому господарстві. Також так як за таблицею ми бачимо, що найменше приносять інвестицій саме країни Африки та Австралії і Океанії, можливо Україна повинна на час залишити співпрацю з ними та направити її більше на інші країни. Або змінити інвестиційну політику щодо них та отримати максимальний прибуток від співпраці з ними, тому що наприклад країни Африки зараз розвиваються, особливо південні країни. Тому важливо підтримувати з ними зв'язок.

Таблиця 2
Структура прямих іноземних інвестицій в економіку України за країнами світу за 2018 – 2019 рр.

Країни світу	Структура іноземних інвестицій за 2018 рік, млн.дол. США	Структура іноземних інвестицій за 2018 рік, %	Структура іноземних інвестицій на 31 грудня 2019 року, млн.дол. США	Структура іноземних інвестицій на 31 грудня 2019 року, %
Країни Європи	17724,5	56,1	20291,2	56,7
Країни Азії	10779,4	34,1	12299,5	34,3
Країни Африки	159,8	0,5	133,0	0,4
Країни Америки	2898,6	9,2	3024,0	8,4
Країни Австралії і Океанії	44,1	0,1	61,9	0,2
Усього	31606,4	100	35809,6	100

Джерело: згруповано автором на основі даних [8]

Для того щоб уявити собі ситуацію в загалом, слід звернутися до рис. 2 на якому ми маємо більш точніше представлення про структуру прямих іноземних інвестицій в економіку України за 2018 рік. Наприклад найбільше ПІІ потрапляють в Україну з країн Європи які складають 56,1% від усього обсягу. Найменший обсяг від усіх ПІІ мають країни Австралії і Океанії.

Рис. 2 Структура прямих іноземних інвестицій в економіку України за країнами світу за 2018 р. [8]

За рис. 3 можна сказати, що ситуація у 2019 році не дуже змінилася порівняно з 2018 роком. Країни Європи так і залишаються на першому місці

по об'єму ПІІ, але у 2019 році це вже 56,7% від усього обсягу. Країни Азії складають 34,3% від усього обсягу. Країни Америки – 8,4%, країни Африки – 0,4%. І найменшу частину мають країни Австралії та Океанії обсяг який складає 0,1%. Важливо відзначити що за період 2018 – 2019 рр. обсяг за країнами зберігає свої об'єми з невеликими коливаннями.

Рис. 3 Структура прямих іноземних інвестицій в економіку України за країнами світу на 31 грудня 2019 р. [8]

Проаналізувавши статистичні дані можна сказати, що за період 2010 – 2021 рр. Україна має різний приріст ПІІ в економіку, тобто відбуваються то підйоми то спади через кризи та пандемію. Також варто зазначити, що структура прямих іноземних інвестицій в економіку України за період 2018 – 2019 рр. має неоднозначний характер. Адже країни Африки, Європи, Азії, Америки та Австралії і Океанії мають різний об'єм надходження ПІІ в Україну. Тому Україна повинна вести доцільну інвестиційну політику.

Зазначивши фактори, які негативно впливають на інвестиційний клімат в Україні та проаналізувавши статистичні дані що до обсягу ПІІ в Україну. Потрібно зазначити важливі напрями задля формування сприятливого інвестиційного клімату в Україні. А саме:

1. Визначення пріоритетних сфер економіки для економіки та надання для них пільг;
2. Вдосконалення нормативно-правової бази в інвестиційній сфері (адже як вже зазначалося раніше Україна має з цим проблеми);
3. Захист прав та інтересів інвесторів на державному рівні;
4. Сприяння розвитку науки та науково-технічним інноваціям в різних сферах діяльності (адже так інвестори будуть зацікавлені в інвестуванні в різні галузі економіки);
5. Активна участь у міжнародних інвестиційних проектах (так країна зможе розповісти новим інвесторам про свій проект, який може зацікавити багатьох);
6. Проведення структурних реформ в економіці, включаючи податкову реформу та надання політики низьких процентних ставок;

7. Здійснення інституціональних реформ (які включають в себе антикорупційну реформу, реформи правоохоронних органів та модернізацію адміністративної та судової системи);

8. Створення нових стратегій, які допоможуть при кризах задля не втрат іноземних інвестицій;

9. Моніторинг світових інвестиційних потоків;

10. Почати роботу з міжнародними інвестиційними агентствами.

11. Запровадження реклами інвестиційних переваг України за допомогою міжнародних засобів масової інформації та проведення конференцій для зарубіжних бізнесменів;

12. Сприяти розвитку інститутів фондового ринку;

13. Передача інвесторам, які є потенційними та довгостроковими оренду земельних, лісових, мінеральних та водних ресурсів.

Висновки. Відповідно до дослідження прями іноземні інвестиції – є невід’ємною складовою частиною будь-якої держави, адже в умовах глобалізаційних процесах у світі, кожна країна повинна працювати над своєю інвестиційною привабливістю задля іноземного інвестування, тому що так країна показує, що вона конкурентоспроможна серед інших та також може мати вплив над іншим.

Для України діють ті же правила, адже на даний час Україна має кризовий стан, через який за останні роки вона має неоднорідний приріст ПІІ в свою економіку, тому що він буває як позитивним так і негативним. Все через негативні фактори, які впливають на інвестиційний клімат та привабливість України, через вона не отримує усі можливі інвестиції. Тому задля підвищення своєї інвестиційної привабливості Україна має знайти шляхи щодо подолання своїх проблем, головним завданням яким є здійснення різних реформ, що в свою чергу вплинуть та інші проблеми та зможуть їх усунути.

Якщо ж Україна зможе підняти свою інвестиційну привабливість та створити сприятливий інвестиційний клімат, то залучення ПІІ збільшиться, при цьому піде бурний розвиток виробництва та інших галузей економіки. Тим самим це позитивно вплине на соціально-економічний розвиток країни, який підніме рівень життя населення. А також за допомогою ПІІ, Україна зможе стати конкурентоспроможною та вийти на новий рівень в світовому господарстві.

ЛІТЕРАТУРА

1. Міжнародні економічні відносини: наочн. навч.-метод. посіб / А.В. Рибчук, В.М. Фомішина, С.В. Фомішин. – Херсон, Видавничий дім «Гельветика», 2018. – 172 – 180с.

2. Міжнародна економіка: підручник / Д.Г. Лук'яненко, А.М. Поручник, Я.М. Столярчук. – К.: КНЕУ, 2016. – 170 – 178с.

3. Макаренко М.П. Залучення іноземних інвестицій в економіку України // Вісник Національного технічного університету «ХП». Серія: Актуальні проблеми розвитку українського суспільства. – 2016. - №13. – С. 73 – 75.
4. Михайленко О.Г., Красникова Н.А. Вплив іноземних інвестицій на розвиток економіки України в умовах глобалізації. Ефективна економіка. 2020. Вип. 7
5. Чуницька І.І., Нізельська М.А. Прямі іноземні інвестиції в Україну: проблеми та шляхи їх вирішення. Класичний приватний університет. 2019. Вип. 3(14).
6. Біла Д.В., Короленко Н.В. Сутність прямих іноземних інвестицій у міжнародних відносинах: вплив на соціально-економічний розвиток країн та їх наслідки // Науковий вісник Одеського національного університету. 2021. Вип. 3-4 (276-277). – С. 115-121.
7. Козак Ю.Г. Міжнародна економіка в питаннях та відповідях [текст] підруч. К 59 / Ю.Г. Козак. – К.: Центр учбової літератури, 2017. – 68 – 78 с.
8. Державна служба статистики [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua> (дата звернення: 21.12.21). – Назва з екрану.
9. Статистичне дослідження соціально-економічних і демографічних процесів: Монографія // За заг. ред. к.е.н., доцента Ю.О. Ольвінської. – Київ : ФОП Гуляєва В.М., 2021. – 207 с.
10. Самотоєнкова О. В. Економічна статистика : Навч. посібник / /О. В. Самотоєнкова, Ю. О. Ольвінська. – Одеса: ФОП Гуляєва В. М., 2020. – 276 с.
11. Березорудський, А. М. Статистичний аналіз інвестиційної діяльності суб'єктів господарювання в Україні / А. М. Березорудський, Ю.О. Ольвінська // «Ефективна економіка»: наукове видання Дніпропетровського державного аграрно-економічного університету [Електронний ресурс], 2021. - №8. – Режим доступу до журналу: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=9156>

ЗБІРНИК НАУКОВИХ СТУДЕНТСЬКИХ ПРАЦЬ

**«СТАТИСТИКА – ІНСТРУМЕНТ
СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ»**

ВИПУСК 7

Частина I

**Одеса
2021**